

ACTA MEDICINAE 3/2012 DIABETOLOGIE

Kompletní literatura

- 2 Metabolický syndrom 2012**
prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA
III. interní klinika – klinika endokrinologie a metabolismu 1. LF UK a VFN, Praha
- 2 Koncepce prediabetu se zaměřením na klinickou praxi**
prof. MUDr. Jaroslav Rybka, DrSc. Diabetologické centrum IK IPVZ, Krajská nemocnice T. Bati, a. s., Zlín
- 3 Diagnostika diabetu mellitu 2. typu**
MUDr. Tomáš Šálek
Oddělení klinické biochemie a metabolická ambulance, Krajská nemocnice T. Bati, a. s., Zlín
- 3 Gestační diabetes mellitus**
doc. MUDr. Alena Šmahelová, Ph.D.
Klinika metabolická a gerontologická LF UK a FN, Hradec Králové
- 4 Management pacientů s diabetem 2. typu 2012**
prof. MUDr. Martin Haluzík, DrSc. | MUDr. Kateřina Anderlová, Ph.D. |
MUDr. Pavel Trachta | MUDr. Miloš Mráz, Ph.D. III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha
- 4 Metformin 2012 – stěžejní postavení v léčbě diabetu mellitu 2. typu**
MUDr. Pavlína Piřhová Interní klinika UK 2. LF a FN Motol, Praha
- 5 Současné postavení inzulínových sekretagog v terapii diabetu mellitu 2. typu**
MUDr. Jindřich Olšovský, Ph.D. Diabetologické centrum II. interní kliniky LF MU a FN u sv. Anny, Brno
- 5 Inzulinoterapie: současnost a perspektivy**
MUDr. Alena Adamíková, Ph.D. Diabetologické centrum, interní klinika IPVZ,
Krajská nemocnice T. Bati, a. s., Zlín
- 5 Rozvoj diagnostických možností genetického rizika diabetu mellitu 1. typu: od výzkumu k praxi**
prof. MUDr. Jan Vavřínek, DrSc. Klinika dětí a dorostu 3. LF UK a FN Královské Vinohrady, Praha
- 6 Nové trendy v terapii diabetické neuropatie**
prof. MUDr. Zdeněk Ambler, DrSc. Neurologická klinika LF UK a FN, Plzeň
- 7 Co přináší exenatid v léčbě diabetu mellitu 2. typu**
MUDr. Alena Adamíková, Ph.D. Diabetologické centrum, Krajská nemocnice T. Bati, a. s., Zlín
- 7 Farmakoterapie u chorob štítné žlázy v dospělosti**
doc. MUDr. Zdeněk Fryšák, CSc. | doc. MUDr. David Karásek, Ph.D.
III. interní klinika revmatologie, nefrologie a endokrinologie LF a FN, Olomouc
- 7 Adherence k léčbě fixní kombinací atorvastatinem a amlodipinem**
MUDr. Jarmila Křížová, Ph.D.
III. interní klinika – klinika endokrinologie a metabolismu 1. LF UK a VFN, Praha
- 8 Léčba fixní kombinací atorvastatinem a amlodipinem u pacienta s metabolickým syndromem**
prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc.
III. interní klinika – klinika endokrinologie a metabolismu 1. LF UK a VFN, Praha
- 8 Nové farmakoterapeutické postupy v léčbě chronické obstrukční plicní nemoci**
MUDr. Viktor Kašák LERYMED, s. r. o., Oddělení respiračních nemocí, Praha
- 8 Moderní terapie perzistujícího bronchiálního astmatu**
doc. MUDr. Milan Teřl, Ph.D. Klinika TRN, FN a LF UK, Plzeň
- 9 Candesartan a kardiovaskulární onemocnění**
prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc., FESC I. interní kardiologická klinika LF MU a FN U sv. Anny, Brno
prof. MUDr. Jindřich Špínar, CSc., FESC Interní kardiologická klinika LF MU a FN, Brno
- 9 Otazníky kolem prionových onemocnění**
prof. ing. Jaroslav Petr, DrSc. Výzkumný ústav živočišné výroby, Praha
- 10 Terapie sexuálních dysfunkcí**
MUDr. Zbyněk Veselský, Ph.D. Oddělení psychosociálních studií, QED SYSTEMS, a. s., Praha

Metabolický syndrom 2012

prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA

III. interní klinika – klinika endokrinologie a metabolismu 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 Wang, M., et al.: *Metabolic syndrome*. Wiley, Hoboken, 2011.
- 2 Svačina, Š., et al.: *Poruchy metabolismu a výživy*. Galén, Praha, 2010.
- 3 Svačina, Š., et al.: *Metabolický syndrom*. Triton, Praha, 2006.
- 4 Svačina, Š. – Souček, M. – Šmahelová, A. – Češka, R.: *Metabolický syndrom*. Grada, Praha, 2011.
- 5 Haluzík, M. – Svačina, Š.: *Metabolický syndrom jaderné receptory PPAR*. Grada, Praha, 2005.
- 6 Strunecká, A. – Patočka, J.: *Doba jedová 1, 2*. Triton, Praha, 2011, 2012.
- 7 Watz, H., et al.: The metabolic syndrome in patients with chronic bronchitis and COPD: frequency and associated consequences for systemic inflammation and physical inactivity. *Chest*, 2009, 136 (4), s. 1039–1046.
- 8 Gisondi, P., et al.: Prevalence of metabolic syndrome in patients with psoriasis: a hospital-based case-control study. *British Journal of Dermatology*, 2007, 157 (1), s. 68–73.
- 9 Cohen, A. D., et al.: Association between psoriasis and the metabolic syndrome. A cross-sectional study. *Dermatology*, 2008, 216 (2), s. 152–155.
- 10 Fried, M.: *Bariatrická a metabolická chirurgie*. Mladá Fronta, Praha, 2011.
- 11 Svačina, Š.: *Prevence diabetu a jeho komplikací*. Triton, Praha, 2008.
- 12 Rajpathak, S. N., et al.: Statin therapy and risk of developing type 2 diabetes: a meta-analysis. *Diabetes Care*, 2009, 32, s. 1924–1929.

Koncepce prediabetu se zaměřením na klinickou praxi

prof. MUDr. Jaroslav Rybka, DrSc. Diabetologické centrum IK IPVZ, Krajská nemocnice T. Bati, a. s., Zlín

- 1 Walford, G. A. – Green, T. – Neale, B., et al.: Common genetic variants differentially influence the transition from clinically defined states of fasting glucose metabolism. *Diabetologia*, 2012, 55, s. 331–339.
- 2 Škrha, J.: Patogeneze diabetes mellitus 1. a 2. typu v roce 2011 – jednotičí model poruchy glykoregulace. *Vnitřní lékařství*, 2011, 57 (11), s. 949–953.
- 3 Ahrén, B. – Pacini, G.: Islet adaptation to insulin resistance: mechanisms and implications for intervention. *Diab Obes Metab*, 2005, 7 (1), s. 2–8.
- 4 DeFronzo, R. A.: From the Triumvirate to the Ominous Octet: A New Paradigm for the Treatment of type Diabetes Mellitus. *Diabetes*, 2009, 58 (4), s. 773–795.
- 5 Pelikánová, T.: Patogeneze a průběh diabetu 2. typu. In: Pelikánová, T. – Bartoš, V., et al.: *Praktická diabetologie*. Praha, Maxdorf Jessenius, 2011, s. 88–101.
- 6 Rosolová, H.: Metabolický syndrom. In: Perušičová, J., et al.: *Prediabetes, prehypertenze, dyslipidemie a metabolický syndrom*. Praha, Maxdorf Jessenius, 2012, s. 69–88.
- 7 Rybka, J.: Třinitá cesta metabolického syndromu prosadit se v praxi. *Vnitřní lékařství*, 2010, 56, s. 727–735.
- 8 Haluzík, M. – Svačina, Š.: *Metabolický syndrom a receptory PPAR*. Praha, Grada Publishing, 2005.
- 9 Škrha, J.: Inzulínová deficiencie. In: Perušičová, J., et al.: *Prediabetes, prehypertenze, dyslipidemie a metabolický syndrom*. Praha, Maxdorf Jessenius, 2012, s. 34–39.
- 10 Cinek, O.: Etiologie dětského diabetes mellitus 1. typu. In: Perušičová, J.: *Diabetes mellitus 1. typu*. Praha, GEUM, 2007, s. 47–72.
- 11 Martinka, E.: Genetika a diabetes mellitus. In: Mokáň, M. – Martinka, E. – Galajda, P., et al.: *Diabetes mellitus a vybrané metabolické ochorenia*. Vydavatelstvo P+M, Martin, 2008, s. 406–423.
- 12 Billings, L. K. – Florez, J. C.: The genetics of type 2 diabetes: what have we learned from GWAS? *Ann NY Acad Sci*, 1212, 2010, s. 59–77.
- 13 Jackson, W. P. U.: Prediabetes. *Acta diabetol*, latina, 2, 3, 1965.
- 14 DECODE Study Group, European Diabetes Epidemiology Group: Is the current definition for diabetes relevant to mortality risk from all causes and cardiovascular and noncardiovascular diseases? *Diabetes Care*, 2003, 26, s. 688–696.
- 15 Chiasson, J. L. – Josse, R. G. – Gomis, R. – Hanefeld, M. – Karasik, A. – Laakso, M.: STOP-NIDDM Trial Research Group: Acarbose treatment and the risk of cardiovascular disease and hypertension in patients with impaired glucose tolerance: the STOP-NIDDM trial. *Jama*, 2003, 290, s. 486–494.
- 16 Brambilla, P. – La Valle, E. – Falbo, R., et al.: Normal Fasting Plasma Glucose and Risk of Type 2 diabetes. *Diabetes Care*, 2011, 34 (6), s. 1372–1374.
- 17 Faerch, K. – Vaag, A. – Holst, J. J., et al.: Natural history of insulin sensitivity and insulin secretion in the progression from normal glucose tolerance to impaired fasting glycemia and impaired glucose tolerance: the Inter99 study. *Diabetes Care*, 2009, 32 (3), s. 439–444.
- 18 Holman, R. R. – Watkins, P. J.: *UKPDS the first 30 years*. Wiley-Blackwell Publ Ltd, 2008.
- 19 Holman, R. R. – Paul, S. K. – Bethel, M. A. – Mathews, D. R. – Neil, H. A.: 10-Year follow-up of intensive glucose control in type 2 diabetes. *N Engl J Med*, 2008, 359, s. 1577–1589.
- 20 Perušičová, J., et al.: *Prediabetes, prehypertenze, dyslipidemie a metabolický syndrom*. Praha, Maxdorf Jessenius, 2012.
- 21 Bloomgarden, Z. T.: American College of Endocrinology Pre-Diabetes Consensus Conference: part one. *Diabetes Care*, 2008, 31, s. 2062–2069.
- 22 Söderberg, S. – Zimmet, P. – Tumilehto, J. – deCouerten, M. – Dowse, G. K. – Chitson, P. – Stenlund, H. – Gareeboo, H. – Alberti, K. G. – Shaw, J.: High incidence of type 2 diabetes and increasing conversion rates from impaired fasting glucose and impaired glucose tolerance to diabetes in Mauritius. *J Intern Med*, 2004, 256, s. 37–47.
- 23 Gerstein, H. C. – Santaguida, P. – Raina, P. – Morrison, K. M. – Balion, C. – Hunt, D. – Yazdi, H. – Booker, L.: Annual incidence and relative risk of diabetes in people with variol categories of dysglycemia: a systematic overview and meta-analysis of prospective studies. *Diabetes Res Clin Pract*, 2007, 78, s. 305–312.
- 24 Colagiuri, S.: Epidemiology of prediabetes. *Med Clin North Am*, 2011, 95 (2), s. 299–307.
- 25 American Diabetes Association: Diagnosis and classification of diabetes mellitus. *Diabetes Care*, 2009a, 32 (dopl. 1), s. S61–S67.
- 26 American Diabetes Association. Standards of Medical Care in Diabetes – 2012. *Diabetes Care*, 2012, 35, s. S11–S63.
- 27 Tuomilehto, J.: Non-invasive: FIND-RISC and others. Symposium Healthcare and Epidemiology. Screening for diabetes: moving to reality? IDF Congress, Montreal, 18.–22. 10. 2009.
- 28 Alberti, K. G. – Zimmet, P. – Shaw, J.: International Diabetes Federation: a consensus on type 2 diabetes prevention. *Diabet Med*, 2007, 24, s. 451–463.
- 29 Kolberg, J. A. – Jorgensen, T. – Gerwien, R. W. – Hamren, S. – McKenna, M. P. – Moler, E. – Rowe, M. W. – Urdea, M. S. – Xu, X. M. – Hansen,

- T. – Pedersen, O. – Borch-Johnsen, K.: Development of a type 2 diabetes risk model from a panel of serum biomarkers from the Inter99 cohort. *Diabetes Care*, 2009, 32, s. 1207–1212.
- 30 Perušičová, J. – Pelikánová, T. – Škrha, J. – Kvapil, M. – Šmahelová, A.: Doporučený postup péče o nemocné s prediabetem. Doporučené postupy České diabetologické společnosti. Schváleno výborem České diabetologické společnosti ČLS JEP a Českou internistickou společností ČLS JEP dne 20. 1. 2012. *DMEV*, 15. 1. 2012, s. 20–22.
- 31 Svačina, Š.: *Prevence diabetu a jeho komplikací*. Triton, Praha, 2008.
- 32 Ratner, R. E. – Sathasivam, A.: Treatment recommendations for pre-diabetes. *Med Clin North Am*, 2011, 95 (2), s. 385–395.
- 33 Alberti, K. G. – Zimmet, P. – Shaw, J.: International Diabetes Federation: a consensus on type 2 diabetes prevention. *Diabet Med*, 2007, 24, s. 451–463.
- 34 Rybka, J.: Diabetes a prediktivní medicína – paralaxa současnosti. *Vnitřní lékařství*, 2010, 56 (4), s. 269–279.
- 35 James, C. – Bullard, M.: Treating prediabetes with metformin: systematic review and meta-analysis. *Can Fam Physician*, 2009, 55 (4), s. 363–369.
- 36 Nathan, D. M. – Davidson, M. B. – DeFronzo, R. A. – Heine, R. J. – Henry, R. R. – Pratley, R. – Zinman, B.: American Diabetes Association: Impaired fasting glucose and impaired glucose tolerance: implications for care. *Diabetes Care*, 2007, 30, s. 753–759.

Diagnostika diabetu mellitu 2. typu

MUDr. Tomáš Šálek

Oddělení klinické biochemie a metabolická ambulance, Krajská nemocnice T. Bati, a. s., Zlín

- 1 Doporučení České diabetologické společnosti a České společnosti klinické biochemie ČLS JEP *Diabetes mellitus – diagnostika a sledování stavu pacientů*. Dostupné z: http://www.cskb.cz/res/file/doporuceni/DM_verze%202012.pdf [4. 5. 2012].
- 2 Standards of Medical Care in Diabetes 2011. *Diabetes Care*, 2011, 34 (dopl. 1), s. S1–S61.
- 3 Bartoš, V. – Blažej, V. – Bořil, P., et al.: *Preanalytická fáze 2005*. Pardubice, východočeská tiskárna, 2005.
- 4 D. B. Sacks (ed.): *The National Academy of Clinical Biochemistry Guidelines and Recommendations for laboratory analysis in the diagnosis and management of diabetes mellitus*. 2011, dostupné z: http://www.aacc.org/members/nacb/LMPG/OnlineGuide/PublishedGuidelines/diabetes_update/Documents/DiabetesEntire-LMPG.pdf [4. 5. 2012].
- 5 Mosca, A. – Branca, T. M. – Carta, M.: Recommendations for the interpretation of international standardization of glycated hemoglobin in Italy. *Clin Chem Lab Med*, 2010, 48 (5), s. 623–626.
- 6 International Expert Committee Report on the Role of the A1C Assay in the Diagnosis of Diabetes. *Diabetes Care*, 2009, 32 (7), s. 1327–1334.
- 7 **World Health Organization: Definition and Diagnosis of Diabetes Mellitus and Intermediate Hyperglycemia Report of a WHO/IDF Consultation**. Ženeva, World Health Org., 2006.
- 8 Racek, J., et al.: *Klinická biochemie*. Praha, Galén, 2006.
- 9 **DECODE Study Group**: Glucose tolerance and cardiovascular mortality. *Arch Intern Med*, 2001, 161, s. 397–405.
- 10 Škrha, J.: Stanovení vykovaného hemoglobinu v roce 2012. *Zdravotnické noviny*, <http://www.zdn.cz/clanek/priloha-lekarske-listy/stanoveni-glykovaneho-hemoglobinu-v-roce-2012-463235> [4. 5. 2012].
- 11 Škrha, J.: Diagnostika diabetu 2010. In: Milan Kvapil (ed.): *Diabetologie 2010*. Praha, Triton, 2010, s. 27–34.

Gestační diabetes mellitus

doc. MUDr. Alena Šmahelová, Ph.D.

Klinika metabolická a gerontologická LF UK a FN, Hradec Králové

- 1 Bilous, R. – Donesly, R.: *Handbook of Diabetes*. Wiley-Blackwell, John Wiley and Sons, Ltd., West Sussex, 2010.
- 2 Burant, C. H. F.: *Medical management of type 2 diabetes*. American Diabetes Association, Alexandria, Virginia, 2008.
- 3 Ekelund, M. – Shaat, N., et al.: Genetic prediction of postpartum diabetes in women with gestational diabetes mellitus. *Diabetes Res Clin Pract*, 4. května 2012 [Epub před tiskem].
- 4 Holt, R. I. G., et al.: *Textbook of Diabetes*. Wiley Blackwell, John Wiley and Sons, Ltd., Oxford, 2010.
- 5 Khalil, A. – Garcia-Mandujano, R., et al.: Maternal Hemodynamics at 11-13 Weeks' Gestation in Gestational Diabetes Mellitus. *Fetal Diagn Ther*, 3. května 2012 [Epub před tiskem].
- 6 Oteng-Ntim, E. – Varma, R., et al.: Lifestyle interventions for overweight and obese pregnant women to improve pregnancy outcome: systematic review and meta-analysis. *BMC Med*, 2012, 10 (1), s. 47.
- 7 Pacini, G. – Tura, A., et al.: Incretin Effect in Women with Former Gestational Diabetes within a Short Period after Delivery. *Int J Endocrinol*, 19. dubna 2012 [Epub 2012:247392].
- 8 Vella, A. – Rizza, R. A.: *Clinical Dilemmas in Diabetes*. John Wiley and Sons, Blackwell Publishing, Ltd., 2011.
- 9 www.diab.cz/standardy.

Management pacientů s diabetem 2. typu 2012

prof. MUDr. Martin Haluzík, DrSc. | MUDr. Kateřina Anderlová, Ph.D. |

MUDr. Pavel Trachta | MUDr. Miloš Mráz, Ph.D. III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 **Bouček, P.:** *Diabetická nefropatie*. Praha, Maxdorf, 2011.
- 2 **Češka, R., et al.:** *Interna*. Praha, Triton, 2010.
- 3 *Doporučení pro diagnostiku a léčbu dyslipidemií v dospělosti*. www.athero.cz.
- 4 *Doporučený postup péče o diabetes mellitus 2. typu – aktualizace 2012* (Česká diabetologická společnost, www.diab.cz).
- 5 **Haluzík, M., et al.:** *Praktická léčba diabetu*. Praha, Mladá fronta, 2009.
- 6 **Haluzík, M. – Svačina, Š.:** *Inkretinová léčba diabetu*. Praha, Mladá fronta, 2010.
- 7 **Fried, M., et al.:** *Bariatrická a metabolická chirurgie*. Praha, Mladá fronta, 2011.
- 8 **Kasalický, M., et al.:** *Chirurgická léčba obezity*. Praha, Ottova tiskárna, 2011.
- 9 **Kvapil, M., et al.:** *Diabetologie 2011*. Praha, Triton, 2011.
- 10 **Pelikánová, T. – Bartoš, V., et al.:** *Praktická diabetologie*. Praha, Maxdorf, 2011.
- 11 **Perušičová, J., et al.:** *Diabetes mellitus 2. typu*. Praha, Geum, 2011.
- 12 **Rybka, J.:** *Diabetes mellitus – Komplikace a přidružená onemocnění. Diagnostické a léčebné postupy*. Praha, Grada, 2007.
- 13 **Svačina, Š., et al.:** *Metabolický syndrom*. Praha, Triton, 2006.
- 14 **Svačina, Š., et al.:** *Poruchy metabolismu a výživy*. Praha, Galén, 2010.
- 15 **Škrha, J., et al.:** *Diabetologie*. Praha, Galén, 2009.

Metformin 2012 – stěžejní postavení v léčbě diabetu mellitu 2. typu

MUDr. Pavlína Piňhová Interní klinika UK 2. LF a FN Motol, Praha

- 1 **Bloomgarden, Z. T.:** Diabetes Treatment. *Diabetes Care*, 2009, 32 (3), s. 25–30.
- 2 **DeCensi, A. – Puntoni, M. – Goodwin, P., et al.:** Metformin and Cancer Risk in Diabetic Patients: A Systematic Review and Meta-analysis. *Cancer Prev Res*, 2010, 3, s. 1451–1461. Publikováno online 12. 10. 2010.
- 3 **Detaille, D. – Guigas, B. – Chauvin, C., et al.:** Metformin prevents high-glucose-induced endothelial cell death through a mitochondrial permeability transition-dependent process. *Diabetes*, 2005, 54, s. 2179–2187.
- 4 **Diabetes Prevention Program Research group:** Effect of progression from impaired glucose tolerance to diabetes on cardiovascular risk factors and its amelioration by lifestyle and metformin intervention. *Diabetes Care*, 2009, 32 (4), s. 726–732.
- 5 **Diabetes Prevention Program Research Group:** Intensive lifestyle intervention or metformin on inflammation and coagulation in participants with impaired glucose tolerance. *Diabetes*, 2005, 54, s. 1566–1572.
- 6 **Diabetes Prevention Program Research Group:** Role of insulin Secretion and Sensitivity in the evolution of type 2 diabetes in the Diabetes Prevention Program. Effects of lifestyle intervention and metformin. *Diabetes*, 2005, 54, s. 2404–2414.
- 7 **Fonseca, V.:** Clinical significance of targeting postprandial and fasting hyperglycemia in managing type 2 diabetes mellitus. *Curr Med Res Opin*, 2003, 19 (7), s. 635–641.
- 8 **Garber, A. J.:** Metformin and other biguanides: Pharmacology and therapeutic usage. In: DeFronzo, R. A. – Feranini, E., et al. (eds.): *Int Textbook of Diabetes Mellitus*. John Wiley&Sons Ltd., 2004, s. 851–869.
- 9 **Haukeland, J. W. – Konopski, Z. – Eggesbø, H. B., et al.:** Metformin in patients with non-alcoholic fatty liver disease: a randomized, controlled trial. *Scand J Gastroenterol*, 2009, 44 (7), s. 853–860.
- 10 **Perušičová, J.:** Metformin – lék první volby u diabetiků 2. typu. In: *Diabetologie 2007: Perorální antidiabetika a jejich postavení v léčbě diabetu mellitu 2. typu*. Triton, Praha, 2007.
- 11 **Perušičová, J.:** Metformin – jeho úloha jako perorálního antidiabetika v novém tisíciletí. In: *Diabetologie 2006*. Triton, Praha, 2006, s. 11–78.
- 12 **Salpeter, S. – Greyber, E. – Pasternak, G. – Salpeter, E.:** Risk of fatal and nonfatal lactic acidosis with metformin use in type 2 diabetes mellitus. *Cochrane Database Syst Rev*, 2006, (1), CD002967.
- 13 **Song, Ch. W. – Lee, H. – Dings, R. P. M., et al.:** Metformin kills and radiosensitizes cancer cells and preferentially kills cancer stem cells. *Sci Rep*, 2012, 2, s. 362. Epub 12. 4. 2012.
- 14 **Tibaldi, J.:** Preserving insulin secretion in Type 2 diabetes mellitus. *Expert Rev Endocrinol Metab*, 2008, 3 (2), s. 147–159.
- 15 **Turban, S. – Stretton, C. – Drouin, O., et al.:** Defining the contribution of AMPK and PKCs in the regulation of glucose uptake by metformin in skeletal muscle cells. *JBC Papers* v tisku, publikováno 17. 4. 2012.
- 16 **UK Prospective Diabetes Stud (UKPDS) Group:** Effect of intensive blood-glucose control with metformin on complications in overweight patients with type 2 diabetes (UKPDS 34). *Lancet*, 1998, 358, s. 854–865.

Současné postavení inzulinových sekretagog v terapii diabetu mellitu 2. typu

MUDr. Jindřich Olšovský, Ph.D. Diabetologické centrum II. interní kliniky LF MU a FN u sv. Anny, Brno

- 1 **Alberti, K. G. M. M.:** Treating type 2 diabetes-today's targets, tomorrow's goals. *Diabetes obes metab*, 2001, 3 (dopl. 1), s. 11–19.
- 2 **Perušičová, J.:** Léčba perorálními antidiabetiky. *Postgrad Med*, 2003, 5, s. 726–729.
- 3 **Perušičová, J.:** *Desatera léčby perorálními antidiabetiky*. Praha, Triton, 2004.
- 4 **Rybka, J.:** Současnost a budoucnost perorálních antidiabetik v léčbě diabetu 2. typu. *Vnitřní lék*, 2001, 47, 5, s. 285–290.
- 5 **The ADVANCE collaboration Group:** Intensive blood glucose control and vascular outcomes in patients with type 2 diabetes. *N Engl J Med*, 2008, 358, s. 2560–2572.
- 6 **Olšovský, J.:** Jak používat perorální antidiabetika – algoritmy výběru. *Farmakoterapie*, 2009, 1, s. 38–44.
- 7 **Šmahelová, A.:** Perspektivy farmakoterapie DM 2. typu. *Interní Med*, 2011, 13 (dopl. B), s. 33–36.
- 8 **The ADVANCE collaboration Group:** Intensive blood glucose control and vascular outcomes in patients with type 2 diabetes. *N Engl J Med*, 2008, 358, s. 2560–2572.
- 9 **Nathan, D. M. – Buse, J. M., et al.:** Medical management of hyperglycemia in type 2 diabetes mellitus a consensus algorithm for the initiation and adjustment of therapy, a consensus statement of the American Diabetes Association and the European Association for the Study of Diabetes. *Diabetologia*, 2009, 52, s. 17–30.
- 10 **Rybka, J.:** Patofyziologie mění algoritmy terapie diabetu 2. typu. *Interní Med*, 2011, 13 (dopl. B), s. 37–47.
- 11 **Haluzík, M.:** K farmakoterapii diabetu mellitu 2. typu ve světle současných poznatků. *Interní Med*, 2011, 13 (dopl. B), s. 28–32.
- 12 **Pelikánová, T. – Bartoš, V., et al.:** *Praktická diabetologie*. Praha, Maxdorf Jessenius, 2010.

Inzulinoterapie: současnost a perspektivy

MUDr. Alena Adamíková, Ph.D. Diabetologické centrum, interní klinika IPVZ, Krajská nemocnice T. Bati, a. s., Zlín

- 1 **Ratner, R. F. – Hirsch, I. B. – Neifing, J. L., et al.:** Less hypoglycemia with insulin glargine in intensive insulin therapy for type 1 diabetes. *Diabetes Care*, 2000, 23, s. 639–643.
- 2 **Russell-Jones, D. – Francisco, A. M. O. – Pei, H., et al.:** Insulin degludec improves long-term glycaemic control with a lower rate of nocturnal hypoglycaemia vs. insulin glargine in type 1 diabetes. IDF, 21st World Diabetes Congress 2011, Poster display 1441.
- 3 **Murphy, H. R. – Elleri, D. – Allen, J. M., et al.:** Closed-loop insulin delivery during pregnancy complicated by type 1 diabetes. *Diabetes Care*, 2011, 34 (2), s. 406–411.
- 4 **Vora, J., et al.:** Study of Once-Daily Levemir (SOLVETM): Addition of once-daily insulin detemir to Metformin and/or Sulphonylurea. IDF, 21st World Diabetes Congress 2011, Poster discussion 0822.
- 5 **Caputo, S.:** Study of Once-Daily Levemir (SOLVETM): Glycaemic control and impact of once-daily insulin detemir in routine clinical practice. IDF, 21st World Diabetes Congress 2011, Poster display 1450.
- 6 **Fonseca, V. – Gill, J. – Zhou, R., et al.:** An analysis of early insulin glargine added to metformin with or without sulphonylurea: impact on glycaemic control and hypoglycaemia. *Diabetes, Obesity and Metabolism*, 2011, 13, s. 814–822.
- 7 **Boldo, A. – Comi, R. J.:** Clinical experience with U500 insulin. *Endocrine Practice*, 2012, 18 (1), s. 56–61.
- 8 **Rosenstock, J. – DeVries, J. H. – Seufert, J., et al.:** A new type 2 diabetes treatment paradigm: sequential addition of liraglutide to metformin and then basal insulin detemir. *Diabetes*, 2011, 60 (dopl. 1), A 76 (abstrakt 276-OR).
- 9 **Wildová, O.:** Pozitivní výsledky přípravku Lyxumia® (lixisenatid) v kombinaci s inzulinem Lantus®. Novinky z farmakologie 2011, www.medicina.cz [datum vyhledání: 2. 5. 2012].
- 10 **Craft, S. – Baker, L. D. – Montine, T. J., et al.:** Intranasal insulin therapy for Alzheimer disease and amnesic mild cognitive impairment: a pilot clinical trial. *Arch Neurol*, 2012, 69 (1), s. 29–38.
- 11 **Johnston, S. S. – Conner, C. H. – Aagren, M., et al.:** Evidence linking hypoglycemic events to an increased risk of acute cardiovascular events in patients with type 2 diabetes. *Diabetes Care*, 2011, 34 (5), s. 1164–1170.
- 12 **Nathan et al.:** *Diabetes Care*, 2009, 32, s. 193–203.
- 13 **Raccach, D., et al.:** *Diabetes Metab Res Rev*, 2007, 23, s. 257–264.

Rozvoj diagnostických možností genetického rizika diabetu mellitu 1. typu: od výzkumu k praxi

prof. MUDr. Jan Vavřínek, DrSc. Klinika dětí a dorostu 3. LF UK a FN Královské Vinohrady, Praha

- 1 **Postránecký O.:** *Cukrovka a její léčení*. Svoboda, Praha, 1947.
- 2 **Lambert, A. P. – Gillespie, K. M. – Thomson, G., et al.:** Absolute risk of childhood-onset type 1 diabetes defined by human leukocyte antigen class II genotype: a population-based study in the United Kingdom. *J Clin Endocrinol Metab*, 2004, 89, s. 4037–4043.
- 3 **Valdes, A. M. – Erlich, H. A. – Noble, J. A.:** Human leukocyte antigen class I B and C loci contribute to Type 1 Diabetes (T1D) susceptibility and age at T1D onset. *Hum Immunol*, 2005, 66, s. 301–313.
- 4 **Nejentsev, S. – Howson, J. M. – Walker, N. M., et al.:** Localization of type 1 diabetes susceptibility to the MHC class I genes HLA-B and

- HLA-A. *Nature*, 2007, 450, s. 887–892.
- 5 Hermann, R. – Laine, A. P. – Veijola, R., et al.: The effect of HLA class II, insulin and CTLA4 gene regions on the development of humoral beta cell autoimmunity. *Diabetologia*, 2005, 48, s. 1766–1775.
 - 6 Bottini, N. – Musumeci, L. – Alonso, A., et al.: A functional variant of lymphoid tyrosine phosphatase is associated with type I diabetes. *Nat Genet*, 2004, 36, s. 337–338.
 - 7 Lempainen, J. – Vaarala, O. – Makela, M., et al.: Interplay between PTPN22 C1858T polymorphism and cow's milk formula exposure in type 1 diabetes. *J Autoimmun*, 2009, 33, s. 155–164.
 - 8 Hermann, R. – Lipponen, K. – Kiviniemi, M., et al.: Lymphoid tyrosine phosphatase (LYP/PTPN22) Arg620Trp variant regulates insulin autoimmunity and progression to type 1 diabetes. *Diabetologia*, 2006, 49, s. 1198–1208.
 - 9 Barrett, J. C. – Clayton, D. G. – Concannon, P., et al.: Genome-wide association study and meta-analysis find that over 40 loci affect risk of type 1 diabetes. *Nat Genet*, 2009, 41, s. 703–707.
 - 10 Graham, J. – Hagopian, W. A. – Kockum, I., et al.: Genetic effects on age-dependent onset and islet cell autoantibody markers in type 1 diabetes. *Diabetes*, 2002, 51, s. 1346–1355.
 - 11 Sabbah, E. – Savola, K. – Ebeling, T., et al.: Genetic, autoimmune, and clinical characteristics of childhood- and adult-onset type 1 diabetes. *Diabetes Care*, 2000, 23, s. 1326–1332.
 - 12 Field, L. L.: Genetic linkage and association studies of type I diabetes: challenges and rewards. *Diabetologia*, 2002, 45, s. 21–35.
 - 13 TRIGR Study Group: Study design of the Trial to Reduce IDDM in the Genetically at Risk (TRIGR). *Pediatr Diabetes*, 2007, 8, s. 117–137.
 - 14 Åkerblom, H. K. – Virtanen, S. M. – Ilonen, J., et al.: Dietary manipulation of beta cell autoimmunity in infants at increased risk of type 1 diabetes: a pilot study. *Diabetologia*, 2005, 48, s. 829–837.
 - 15 Knip, M. – Virtanen, S. M. – Seppä, K., et al.: Dietary intervention in infancy and later signs of beta-cell autoimmunity. *N Engl J Med*, 2010, 363, s. 1900–1908.
 - 16 de Bakker, P. I. – McVean, G. – Sabeti, P. C., et al.: A high-resolution HLA and SNP haplotype map for disease association studies in the extended human MHC. *Nat Genet*, 2006, 38, s. 1166–1172.
 - 17 Todd, J. A. – Walker, N. M. – Cooper, J. D., et al.: Robust associations of four new chromosome regions from genome-wide analyses of type 1 diabetes. *Nat Genet*, 2007, 39, s. 857–864.
 - 18 Norris, J. M. – Barriga, K. – Hoffenberg, E. J., et al.: Risk of celiac disease autoimmunity and timing of gluten introduction in the diet of infants at increased risk of disease. *JAMA*, 2005, 293, s. 2343–2351.
 - 19 Frazer, K. A. – Murray, S. S. – Schork, N. J. – Topol, E. J.: Human genetic variation and its contribution to complex traits. *Nat Rev Genet*, 2009, 10, s. 241–251.
 - 20 The Wellcome Trust Case Control Consortium: Genome-wide association study of 14,000 cases of seven common diseases and 3,000 shared controls. *Nature*, 2007, 447, s. 661–678.
 - 21 Cordell, H. J.: Genome-wide association studies: Detecting gene-gene interactions that underlie human diseases. *Nat Rev Genet*, 2009, 10, s. 392–404.

Nové trendy v terapii diabetické neuropatie

prof. MUDr. Zdeněk Ambler, DrSc. Neurologická klinika LF UK a FN, Plzeň

- 1 Dyck, P. J. – Albers, J. W. – Andersen, H. – Arezzo, J. C. – Biessels, G. J. – Bril, V. – Feldman, E. L. – Litchy, W. J. – O'Brien, P. C. – Russell, J. W.: Diabetic polyneuropathies: update on research definition, diagnostic criteria and estimation of severity. *Diabetes Metab Res Rev*, 2011, 27, s. 620–628.
- 2 Dyck, P. J. – Davies, J. L. – Clark, V. M. – Litchy, W. J. – Dyck, P. J. – Klein, C. J. – Rizza, R. A. – Pach, J. M. – Klein, R. – Larson, T. S. – Melton, L. J. 3rd – O'Brien, P. C.: Modeling chronic glycemic exposure variables as correlates and predictors of microvascular complications of diabetes. *Diabetes Care*, 2006, 29, s. 2282–2288.
- 3 Tesfaye, S. – Chaturvedi, N. – Eaton, S. E. – Ward, J. D. – Manes, C. – Ionescu-Tirgoviste, C. – Witte, D. R. – Fuller, J. H.: EURODIAB Prospective Complications Study Group. Vascular risk factors and diabetic neuropathy. *N Engl J Med*, 2005, 352, s. 341–350.
- 4 Zilliox, L. – Russell, J. W.: Treatment of Diabetic Sensory Polyneuropathy. *Curr Treat Options N*, 2011, 13, s. 143–159.
- 5 Veves, A. – Backonja, M. – Malik, R. A.: Painful diabetic neuropathy: epidemiology, natural history, early diagnosis, and treatment options. *Pain Med*, 2008, 9, s. 660–674.
- 6 Ziegler, D. – Rathmann, W. – Dickhaus, T. – Meisinger, C. – Mielck, A.; KORA Study Group: Neuropathic pain in diabetes, prediabetes and normal glucose tolerance. The MONICA/KORA Augsburg Surveys S2 and S3. *Pain Med*, 2009, 10, s. 393–400.
- 7 Abbott, C. A. – Malik, R. A. – Van Ross, E. R. E. – Kulkarni, J. – Boulton, A. J. M.: Prevalence and characteristics of painful diabetic neuropathy in a large community-based diabetic population in the U.K. *Diabetes Care*, 2011, 34, s. 2220–2224.
- 8 Attal, N. – Cruccu, G. – Baron, R. – Haanpää, M. – Hansson, P. – Jensen, T. S. – Nurmikko, T.; European Federation of Neurological Societies: EFNS guidelines on the pharmacological treatment of neuropathic pain: 2010 revision. *Eur J Neurol*, 2010, 17, s. 1113–1123.
- 9 Bril, V. – England, J. – Franklin, G. M. – Backonja, M. – Cohen, J. – Del Toro, D. – Feldman, E. – Iverson, D. J. – Perkins, B. – Russell, J. W. – Zochodne, D.: Evidence-based guideline: Treatment of painful diabetic neuropathy. *Neurology*, 2011, 76, s. 1758–1765 (*Muscle Nerve*, 2011, 6, s. 910–917).
- 10 Tesfaye, S. – Vileikyte, L. – Rayman, G. – Sindrup, S. H. – Perkins, B. A. – Baconja, M. – Vinik, A. I. – Boulton, A. J. M., on behalf of the Toronto expert panel on diabetic neuropathy. Painful diabetic peripheral neuropathy: consensus recommendations on diagnosis, assessment and management. *Diabetes Metab Reviews*, 2011, 27, s. 629–638.
- 11 Bednařík, J. – Ambler, Z. – Opavský, J. – Keller, O. – Rokyta, R. – Mazanec, R. – Lejško, J. – Kozák, J. – Suchý, M. – Pátá, M. – Kožený, P.: Klinický standard pro farmakoterapii neuropatické bolesti. *Cesk Slov Neurol N*, 2012, 75/108, s. 93–101.
- 12 Lunn, M. P. T. – Hughes, R. A. C. – Wiffen, P. J.: *Duloxetine for treating painful neuropathy or chronic pain*. Cochrane database of systematic reviews 2009, Issue 4. Art. No.: CD007115. Doi: 10.1002/14651858.CD007115.pub2.
- 13 Marcous, D. A.: Duloxetine use in painful conditions. *Expert Opin Pharmacother*, 2011, 12, s. 1333–1340.
- 14 Hall, J. A. – Wang, F. – Oakes, T. M. M. – Utterback, B. G. – Crucitti, A. – Acharya, N.: Safety and tolerability of duloxetine in the acute management of diabetic peripheral neuropathic pain: analysis of pooled data from three placebo-controlled clinical trials. *Expert Opin Drug Saf*, 2010, 9, s. 525–537.
- 15 Skljarevski, V. – Desai, D. – Zhang, Q. – Chappell, A. S. – Detke, M. J. – Gross, J. L. – Ziegler, D.: Evaluating the maintenance of effect of duloxetine in patients with diabetic peripheral neuropathic pain. *Diabetes Metab Res Rev*, 2009, 25, s. 623–631.
- 16 Boulton, A. J. M.: Is duloxetine more effective than amitriptyline for painful diabetic neuropathy? *Curr Diab Rep*, 2011, 11, s. 230–232.
- 17 Freeman, R. – Durso-Decruz, E. – Emir, B.: Efficacy, safety, and

tolerability of pregabalin treatment for painful diabetic peripheral neuropathy: findings from seven randomized, controlled trials across a range of doses. *Diabetes Care*, 2008, 31, s. 1448–1454.

- 18 Roth, T. – van Seventer, R. – Murphy, T. K.: The effect of pregabalin on pain-related sleep interference in diabetic peripheral neuropathy or postherpetic neuralgia: a review of nine clinical trials. *Curr Med Res Opin*, 2010, 26, s. 2411–2419.
- 19 Quilici, S. – Chancellor, J. – Löthgren, M. – Simon, D. – Said, G. T. K. – Garcia-Cebrian, A. – Monz, B.: Meta-analysis of duloxetine vs. pregabalin and gabapentin in the treatment of diabetic peripheral neuropathic pain. *BMC Neurology*, 2009, 9, s. 6.
- 20 Tanenberg, R. J. – Irving, G. A. – Risser, R. C. – Ahl, J. – Robinson, M. J.: Duloxetine, pregabalin, and duloxetine plus gabapentin for diabetic peripheral neuropathic pain management in patients with inadequate pain response to gabapentin: an open-label, randomized, noninferiority comparison. *Mayo Clin Proc*, 2011, 86, s. 615–624.
- 21 Baron, R. – Mayoral, V. – Leijon, G. – Binder, A. – Steigerwald, I. – Serpell, M.: Efficacy and safety of 5% lidocaine (lignocaine) medicated plaster in comparison with pregabalin in patients with postherpetic neuralgia and diabetic polyneuropathy. *Clin Drug Invest*, 2009, 29, s. 231–241.
- 22 Backonja, M. – Wallace, M. S. – Blonsky, E. R. – Cutler, B. J. – Malan, P. Jr. – Rauck, R. – Tobias, J.; NGX-4010 C116 Study Group: NGX-4010, a high-concentration capsaicin patch, for the treatment of postherpetic neuralgia: a randomised, double-blind study. *Lancet Neurol*, 2008, 7, s. 1106–1112.
- 23 Ziegler, D.: Treatment of diabetic neuropathy and neuropathic pain. How far have we come? *Diabetes Care*, 2008, 31 (dopl. 2), s. S255–S261.

Co přináší exenatid v léčbě diabetu mellitu 2. typu

MUDr. Alena Adamíková, Ph.D. Diabetologické centrum, Krajská nemocnice T. Bati, a. s., Zlín

- 1 Williamson, D. F. – Thompson, T. J. – Thun, M., et al.: Intentional weight loss and mortality among overweight individuals with diabetes. *Diabetes Care*, 2000, 23, s. 1499–1504.
- 2 Webb, D. M. – Wintlen, M. – Malone, J. K.: Exenatide effects on glucose metabolism and metabolic disorders common to overweight and obese patients with type 2 diabetes. *Drug Dev Res*, 2006, 67, s. 666–676.
- 3 Blevins, T. – Pullman, J. – Malloy, J., et al.: Duration-5: exenatide once weekly resulted in greater improvements in glycemic control compared with exenatide twice daily in patients with type 2 diabetes. *J Clin End Met*, 2011, 96 (5), s. 1301–1310.

Farmakoterapie u chorob štítné žlázy v dospělosti

doc. MUDr. Zdeněk Fryšák, CSc. | doc. MUDr. David Karásek, Ph.D.

III. interní klinika revmatologie, nefrologie a endokrinologie LF a FN, Olomouc

- 1 Bahn, R. S. – Burch, H. B. – Cooper, D. S., et al.: Hyperthyroidism and other causes of thyrotoxicosis: management guidelines of the American Thyroid Association and American Association of Clinical Endocrinologists. American Thyroid Association; American Association of Clinical Endocrinologists. *Endocr Pract*, 2011, 17 (3), s. 456–520.
- 2 Marek, J., et al.: *Farmakoterapie vnitřních chorob*. Grada Publishing, Praha, 2010.
- 3 Petricca, D. – Nacamulli, D. – Mian, C., et al.: Effects of selenium supplementation on the natural course of autoimmune thyroiditis: A short review. *J Endocrinol Invest*, 2012 [Epub před tiskem].
- 4 Stagnaro-Green, A. – Abalovich, M. – Alexander, E., et al.: American Thyroid Association Taskforce on Thyroid Disease During Pregnancy and Postpartum. Guidelines of the American Thyroid Association for the diagnosis and management of thyroid disease during pregnancy and postpartum. *Thyroid*, 2011, 21 (10), s. 1081–1125, Epub 25. 7. 2011.
- 5 Tuttle, R. M. – Ball, D. W. – Byrd, D., et al.: National Comprehensive Cancer Network Thyroid carcinoma. *J Natl Compr Canc Netw*, 2010, 8 (11), s. 1228–1274.
- 6 Bahn Chair, R. S. – Burch, H. B. – Cooper, D. S., et al.: American Thyroid Association; American Association of Clinical Endocrinologists. Hyperthyroidism and other causes of thyrotoxicosis: management guidelines of the American Thyroid Association and American Association of Clinical Endocrinologists. *Thyroid*, 2011, 21 (6), s. 593–646. Doi: 10.1089/thy.2010.0417, Epub 21. 4. 2011. Erratum in: *Thyroid*, 2011, 21 (10), s. 1169.

Adherence k léčbě fixní kombinací atorvastatinem a amlodipinem

MUDr. Jarmila Křížová, Ph.D.

III. interní klinika – klinika endokrinologie a metabolismu 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 Sever, P. S. – Dahlöf, B. – Poulter, N. R., et al.: Prevention of coronary and stroke events with atorvastatin in hypertensive patients who have average or lower-than-average cholesterol concentrations, in the Anglo-Scandinavian Cardiac Outcomes Trial–Lipid Lowering Arm (ASCOT-LLA): a multicentre randomised controlled trial. *Lancet*, 2003, 361, s. 1149–1158.
- 2 Patel, B. V. – Leslie, R. S. – Thiebaud, P., et al.: Adherence with single-pill amlodipine/atorvastatin vs a two-pill regimen. *Vasc Health Risk Manag*, 2008, 4 (3), s. 673–681.

Léčba fixní kombinací atorvastatinem a amlodipinem u pacienta s metabolickým syndromem

prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc.

III. interní klinika – klinika endokrinologie a metabolismu 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 **Byrne, C. D. – Wild, S. H. (eds.):** *The Metabolic syndrome*. Wiley, Chichester, 2005.
- 2 **Svačina, Š., et al.:** *Metabolický syndrom*. Triton, Praha, 2006.
- 3 **Curran, M. P.:** Amlodipine/Atorvastatin: a review of its use in the treatment of hypertension and dyslipidaemia and the prevention of cardiovascular disease. *Drugs*, 2010, 70 (2), s. 191–213.
- 4 **McKeage, K. – Siddiqui, M. A.:** Amlodipine/atorvastatin fixed-dose combination: a review of its use in the prevention of cardiovascular disease and in the treatment of hypertension and dyslipidemia. *Am J Cardiovasc Drugs*, 2008, 8 (1), s. 51–67.
- 5 **De Salas, M. – Fernández De Bobadilla, J. – Ferro, B. – Rejas, J.:** Analysis of the budget impact for the Spanish National Health System of the fixed combination of amlodipine 5 or 10mg and atorvastatin 10mg. *Farm Hosp*, 2010, 34 (4), s. 170–180. Epub 10. 4. 2010.

Nové farmakoterapeutické postupy v léčbě chronické obstrukční plicní nemoci

MUDr. Viktor Kašák LERYMED, s. r. o., Oddělení respiračních nemocí, Praha

- 1 Činnost oboru pneumologie a fteologie v roce 2010. ÚZIS ČR, *Aktuální informace č. 30/2011*. Dostupné na: www.uzis.cz
- 2 **Vondra, V. – Malý, M.:** Potvrdila se v České a Slovenské republice katastrofická předpověď úmrtnosti na chronickou obstrukční plicní nemoc (CHOPN) pro rok 2010? *Stud Pneumol Phtiseol*, 2012, 72, s. 64–67.
- 3 **Kašák, V.:** Chronická obstrukční plicní nemoc z pohledu farmakoekonomiky. *Stud Pneumol Phtiseol*, 2012, 72, s. 54–62.
- 4 **Skoupá, J. – Bláhová, M. – Kašák, V., et al.:** Studie BURDEN (Burden and Quality of Life in CHRONic Obstructive BP Disease Exacerbation). *Farmakoekonomika*, 2010, 4 (1), s. 34–36.
- 5 *Global strategy for diagnosis, management and prevention of chronic obstructive pulmonary disease*. GOLD; aktualizováno 2011. Dostupné na: www.goldcopd.org.
- 6 **Rabe, K. F. – Wedzicha, J. A.:** Controversies in treatment of chronic obstructive pulmonary disease. *Lancet*, 2011, 378, s. 1038–1047.
- 7 **Agusti, A. – Sobradillo, P. – Celli, B.:** Addressing the complexity of COPD. From phenotypes and biomarkers to scale-free network, system biology and P4 medicine. *Am J Respir Crit Care Med*, 2010, 183, s. 1129–1137.
- 8 **Anzueto, A.:** Impact of exacerbations on COPD. *Eur Respir Rev*, 2010, 19 (116), s. 113–118.
- 9 **Jones, P. W. – Harding, G. – Berry, P., et al.:** Development and first validation of the COPD assessment test. *Eur Respir J*, 2009, 34, s. 648–654.
- 10 **Salajka, F.:** CAT – nový nástroj pro hodnocení zdravotního stavu nemocných s chronickou obstrukční plicní nemocí. *Stud Pneumol Phtiseol*, 2011, 71, s. 63–65.
- 11 **Kašák, V.:** Chronická obstrukční plicní nemoc. In: Kolek, V. – Kašák, V. – Vašáková, M.: *Pneumologie*. Maxdorf, 2011, s. 119–143.
- 12 **Koblížek, V. – Prachařová, Š.:** Co bychom měli vědět o CHOPN? *Stud Pneumol Phtiseol*, 2011, 71, s. 51–53.
- 13 **Decramer, M. – Cooper, C. B.:** Treatment of COPD: the sooner the better. *Thorax*, 2010, 65, s. 837–841.
- 14 **Martinez, F. J. – Donohue, J. F. – Rennard, S. I.:** The future of chronic obstructive pulmonary disease treatment – difficulties of and barriers to drug development. *Lancet*, 2011, 378, s. 1027–1037.
- 15 **Vestbo, J. – Anderson, W. – Coxson, H. O., et al.:** Evaluation of COPD longitudinally to identify predictive surrogate end-points (ECLIPSE). *Eur Respir J*, 2008, 31, s. 869–873.

Moderní terapie perzistujícího bronchiálního astmatu

doc. MUDr. Milan Teřl, Ph.D. Klinika TRN, FN a LF UK, Plzeň

- 1 **Bacharier, L. B. – Boner, A. – Carlsen, K. H., et al.:** Diagnosis and treatment of asthma in childhood: a PRACTALL consensus report. *Allergy*, 2008, 63, s. 5–34.
- 2 **Barnes, P. J.:** Severe asthma: advances in current management and future therapy. *J Allergy Clin Immunol*, 2012, 129 (1), s. 48–59.
- 3 **Boulet, L. P. – Laviolette, M.:** Is there a role for bronchial thermoplasty in the treatment of asthma? *Can Respir J*, 2012, 19 (3), s. 191–192.
- 4 **Bousquet, J. – Cabrera, P. – Berkman, N. – Buhl, R. – Holgate, S. – Wenzel, S., et al.:** The effect of treatment with omalizumab, an anti-IgE antibody, on asthma exacerbations and emergency medical visits in patients with severe persistent asthma. *Allergy*, 2005, 60 (3), s. 302–308.
- 5 **Bush, A. – Pedersen, S. – Hedlin, G. – Baraldi, E. – Barbato, A. – de Benedictis, F. – Lødrup Carlsen, K. C. – de Jongste, J. – Piacentini, G.;** PSACI (Problematic Severe Asthma in Childhood Initiative) group: Pharmacological treatment of severe, therapy-resistant asthma in children: what can we learn from where? *Eur Respir J*, 2011, 38 (4), s. 947–958.
- 6 **Calderón, M. A. – Casale, T. B. – Togias, A. – Bousquet, J. – Durham, S. R. – Demoly, P.:** Allergen-specific immunotherapy for respiratory allergies: from meta-analysis to registration and beyond. *J Allergy Clin Immunol*, 2011, 127 (1), s. 30–38, epub 20. 10. 2010.
- 7 **Castro, M. – Rubin, A. S. – Laviolette, M. – Fiterman, J. – De Andrade Lima, M. – Shah, P. L., et al.;** AIR2 Trial Study Group: Effectiveness and safety of bronchial thermoplasty in the treatment of severe asthma: a multicenter, randomized, double-blind, sham-controlled clinical trial. *Am J Respir Crit Care Med*, 2010, 181 (2), s. 116–124.
- 8 **Dolovich, M. B. – Ahrens, R. C. – Hess, D. R. – Anderson, P. – Dhand, R. – Rau, J. L., et al.:** Device selection and outcomes of aerosol therapy: Evidence-based guidelines: American College of Chest Physicians/

- American College of Asthma, Allergy, and Immunology. *Chest*, 2005, 127 (1), s. 335–371.
- 9 Ducharme, F. M. – Lasserson, T. J. – Cates, C. J.: Addition to inhaled corticosteroids of long-acting beta2-agonists versus anti-leukotrienes for chronic asthma. *Cochrane Database Syst Rev*, 2011, 11, 5:CD003137.
 - 10 Expert Panel Report 3 (EPR-3): Guidelines for the Diagnosis and Management of Asthma-Summary Report 2007. National Asthma Education and Prevention Program. *J Allergy Clin Immunol*, 2007, 120 (dopl. 5), s. S94–138.
 - 11 GINA Workshop Report – aktualizováno 2011, www.ginasthma.org.
 - 12 Heaney, L. G. – Robinson, D. S.: Severe asthma treatment: need for characterising patients. *Lancet*, 2005, 365, s. 974–976.
 - 13 Humbert, M. – Beasley, R. – Ayres, J. – Slavin, R. – Hebert, J. – Bousquet, J., et al.: Benefits of malizumab as add-on therapy in patients with severe persistent asthma who are inadequately controlled despite best available therapy (GINA 2002 step 4 treatment): INNOVATE. *Allergy*, 2005, 60 (3), s. 309–316.
 - 14 Chapman, K. R. – Voshaar, T. H. – Virchow, J. C.: Inhaler choice in primary care. *Eur Respir Rev*, 2005, 14 (96), s. 117–122.
 - 15 Kašák, V. – Feketeová, E.: Vliv nesprávné inhalační techniky na úroveň kontroly nad astmatem. *Alergie*, 2010, 12, 4, s. 244–257.
 - 16 Sims, E. J. – Price, D. – Haughney, J. – Ryan, D. – Thomas, M.: Current control and future risk in asthma management. *Allergy Asthma Immunol Res*, 2011, 3 (4), s. 217–225.
 - 17 Teřil, M. – Pohunek, P., et al. (eds.): Strategie diagnostiky, prevence a léčby astmatu. Praha, ČIPA, Jalna, 2012.
 - 18 Thomas, A. – Lemanske, R. F. Jr. – Jackson, D. J.: Approaches to stepping up and stepping down care in asthmatic patients. *J Allergy Clin Immunol*, 2011, 128 (5), s. 915–924.
 - 19 Thomson, N. C. – Rubin, A. S. – Niven, R. M. – Corris, P. A. – Siersted, H. C. – Olivenstein, R., et al.: AIR Trial Study Group. Long-term (5 year) safety of bronchial thermoplasty: Asthma Intervention Research (AIR) trial. *BMC Pulm Med*, 2011, 11, 11, s. 8.

Candesartan a kardiovaskulární onemocnění

prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc., FESC I. interní kardiologická klinika LF MU a FN U sv. Anny, Brno
 prof. MUDr. Jindřich Špinar, CSc., FESC Interní kardiologická klinika LF MU a FN, Brno

- 1 Vítovec, J. – Špinar, J.: *Farmakoterapie kardiovaskulárních onemocnění*. Grada, Praha, 2004, s. 248.
- 2 Slíva, J.: Candesartan v léčbě kardiovaskulárních onemocnění. *Farmakoterapie*, 2012, 8, s. 118–122.
- 3 www.trialresultscenter.org/DR5-candesartan%20clinical%20trials.htm [vyhledáno 8. 6. 2012].
- 4 Lithell, H. – Hansson, L. – Skoog, I., et al.: The Study on Cognition and Prognosis in the Elderly (SCOPE): principal results of a randomized double-blind intervention trial. *J Hypertens*, 2003, 21, s. 875–886.
- 5 McKelvie, R. S. – Yusuf, S. – Pericak, D., et al.: Comparison of candesartan, enalapril and their combination in congestive heart failure: Randomized evaluation of strategies for left ventricular dysfunction (RESOLVD) pilot study. *Circulation*, 1999, 100, s. 1056–1064.
- 6 Pfeffer, M. A. – Swedberg, K. – Granger, C. B., et al.: Effects of candesartan on mortality and morbidity in patients with chronic heart failure: the CHARM-Overall programme. *Lancet*, 2003, 362, s. 759–766.
- 7 McMurray, J. J. V. – Östergren, J. – Swedberg, K., et al.: Effects of candesartan in patients with chronic heart failure and reduced left-ventricular systolic function taking angiotensin-converting-enzyme inhibitors: the CHARM-Added Trial. *Lancet*, 2003, 362, s. 767–771.
- 8 Granger, C. B. – McMurray, J. J. V. – Yusuf, S., et al.: Effects of candesartan in patients with chronic heart failure and reduced left ventricular systolic function and intolerant to ACE inhibitors: the CHARM-Alternative Trial. *Lancet*, 2003, 362, s. 772–776.
- 9 Yusuf, S. – Pfeffer, M. A. – Swedberg, K., et al.: Effects of candesartan in patients with chronic heart failure and preserved left ventricular systolic function: the CHARM-Preserved Trial. *Lancet*, 2003, 362, s. 777–781.
- 10 Cernes, R. – Mashavi, M. – Zimlichman, R.: Differential clinical profile of candesartan compared to other angiotensin receptor blockers. *Vasc Health Risk Manag*, 2011, 7, s. 749–759.
- 11 www.sukl.cz/download/pil/PI25209.pdf [vyhledáno 8. 6. 2012].

Otazníky kolem prionových onemocnění

prof. ing. Jaroslav Petr, DrSc. Výzkumný ústav živočišné výroby, Praha

- 1 Aguzzi, A. – Zhu, C.: Five questions on prion diseases. *PLoS Pathogens*, 8, e1002651, 2012.
- 2 Bernoulli, C.: Danger of accidental person-to-person transmission of Creutzfeldt-Jakob disease by surgery. *The Lancet*, 1977, 309, s. 659.
- 3 Denkers, N. D. – Seelig, D. M. – Telling, G. C. – Hoover, E. A.: Aerosol and anal transmission of chronic wasting disease in cervidized mice. *Journal of General Virology*, 2010, 91, s. 1651–1658.
- 4 Heikenwalder, M. – Kurrer, M. O. – Margalith, I. – Kranich, J. – Zeller, N. – Haybaeck, J. – Polymenidou, M. – Matter, M. – Bremer, J. – Jackson, W. S. – Lindquist, S. – Sigurdson, C. J. – Aguzzi, A.: Lymphotoxin-dependent prion replication in inflammatory stromal cells of granulomas. *Immunity*, 2008, 29, s. 998–1008.
- 5 Klein, M. A. – Frigg, R. – Flechsig, E. – Raeber, A. J. – Kalinke, U. – Bluethmann, H. – Bootz, F. – Suter, M. – Zinkernagel, R. M. – Aguzzi, A.: A crucial role for B cells in neuroinvasive scrapie. *Nature*, 1997, 390, s. 687–690.
- 6 Glatzel, M. – Heppner, F. L. – Albers, K. M. – Aguzzi, A.: Sympathetic innervation of lymphoreticular organs is rate limiting for prion neuroinvasion. *Neuron*, 2001, 31, s. 25–34.
- 7 Lauren, J. – Gimbel, D. A. – Nygaard, H. B. – Gilbert, J. W. – Strittmatter, S. M.: Cellular prion protein mediates impairment of synaptic plasticity by amyloid-beta oligomers. *Nature*, 2009, 457, s. 1128–1132.
- 8 Baumann, F. – Tolnay, M. – Brabeck, C. – Pahnke, J. – Kloz, U. – Niemann, H. H. – Heikenwalder, M. – Rulicke, T. – Bürkle, A. – Aguzzi, A.: Lethal recessive myelin toxicity of prion protein lacking its central domain. *EMBO Journal*, 2007, 26, s. 538–547.
- 9 Chiesa, R. – Piccardo, P. – Ghetti, B. – Hartus, D. A.: Neurological illness in transgenic mice expressing a prion protein with an insertional mutation. *Neuron*, 1998, 21, s. 1339–1351.
- 10 Glatzel, M. – Mohajeri, M. H. – Poirier, R. – Nitsch, R. M. – Schwarz, P. – Lu, B. – Aguzzi, A.: No influence of amyloid- β -degrading neprilysin activity on prion pathogenesis. *Journal of General Virology*, 2005, 86, s. 1861–1867.

- 11 Kranich, J. – Krautler, N. J. – Falsig, J. – Ballmer, B. – Li, S. – Hutter, G. – Schwartz, P. – Moos, R. – Julius, C. – Miele, G. – Aguzzi A.: Engulfment of cerebral apoptotic bodies controls the course of prion disease in a mouse strain-dependent manner. *Journal of Experimental Medicine*, 2010, 207, s. 2271–2281.
- 12 Denning, C. – Burl, S. – Ainslie, A. – Bracken, J. – Dinnyes, A. – Fletcher, J. – King, T. – Ritchie, M. – Ritchie, W. A. – Rollo, M. – de Sousa, P. – Travers, A. – Wilmut, I. – Clark, A. J.: Deletion of the (1,3)galactosyl transferase (GGTA1) gene and the prion protein (PrP) gene in sheep. *Nature Biotechnology*, 2001, 19, s. 559–562.
- 13 Richt, J. A. – Kasinathan, P. – Hamir, A. N. – Castilla, J. – Sathiyaseelan, T. – Vargas, F. – Sathiyaseelan, J. – Wu, H. – Matsushita, H. – Koster, J. – Kato, S. – Ishida, I. – Soto, C. – Robl, J. M. – Kuroiwa, Y.: Production of cattle lacking prion protein. *Nature Biotechnology*, 2007, 25, s. 132–138.
- 14 Yu, G. – Chen, J. – Yu, H. – Liu, S. – Chen, J. – Xu, X. – Sha, H. – Zhang, X. – Wu, G. – Xu, S. – Cheng, G.: Functional disruption of the prion protein gene in cloned goats. *Journal of General Virology*, 2006, 87, s. 1019–1027.

Terapie sexuálních dysfunkcí

MUDr. Zbyněk Veselský, Ph.D. Oddělení psychosociálních studií, QED SYSTEMS, a. s., Praha

- 1 Breza, J.: *Erektivní poruchy. Anatomické a funkční základy. Diagnostika a léčba*. Martin, Osveta, 1994.
- 2 Firt, P. – Hejnal, J. – Vaněk, I.: *Cévní chirurgie*. Praha, Avicenum, 1991.
- 3 Greenspan, F. S. – Baxter, J. D.: *Základní a klinická endokrinologie*. Praha, nakladatelství H & H, 2003.
- 4 Hort, V. – Hrdlička, M. – Kocourková, J. – Malá, E., et al.: *Dětská a adolescentní psychiatrie*. Praha, Portál, 2000.
- 5 Kirby, S. R.: *An Atlas of Erectile Dysfunction*. New York – Londýn, The Parthenon Publishing Group, 1999.
- 6 Koďoušek, R.: *Mykózy – lékařsky významná mykotická onemocnění člověka*. Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, 2003.
- 7 Kratochvíl, S.: *Sexuální dysfunkce*. Praha, Grada Publishing, 2008.
- 8 Praško, J. – Látalová, K. – Ticháčková, A. – Stárková, L. (eds.), et al.: *Klinická psychiatrie*. Praha, TIGIS, 2011.
- 9 Segraves, R. T. – Balon, R.: *Sexual Pharmacology. Fast Fact*. New York, W. W. Bortin & Copany, 2003.
- 10 Smolík, P.: *Duševní a behaviorální poruchy. Průvodce klasifikací, nástin nozologie, diagnostika*. Praha, Maxdorf, 2002.
- 11 Špaček, J. – Buchta, V. – Veselský, Z. – Kalousek, I.: Interakce kvasinek s hostitelem ve vztahu k urogenitálnímu traktu, vulvovaginální kandidóza, urologické aspekty mykotických onemocnění. *Čes Gynekol*, 2003, 68 (6), s. 432–439.
- 12 Vaškovský, R.: *Deprese, antidepressiva a jejich vliv na sexuální fungování*. Praha, Grada Publishing, 2007.
- 13 Veselský, Z.: Sexuální dysfunkce u žen. *Gynekolog*, 2009, č. 3 (4), s. 147–151.
- 14 Veselský, Z. – Višňovský, P. – Pidman, V.: Sexuální dysfunkce mužů. *Gynekolog*, 2008, 2, s. 57–62.
- 15 Veselský, Z.: *Vybrané kapitoly z urologie. Vybrané aspekty ošetrovatelské péče u nemocných s onemocněním horních a dolních močových cest*. Praha, GEMA ART GROUP, 2007.
- 16 Weiss, P., et al.: *Sexuologie*. Praha, Grada Publishing, 2010.